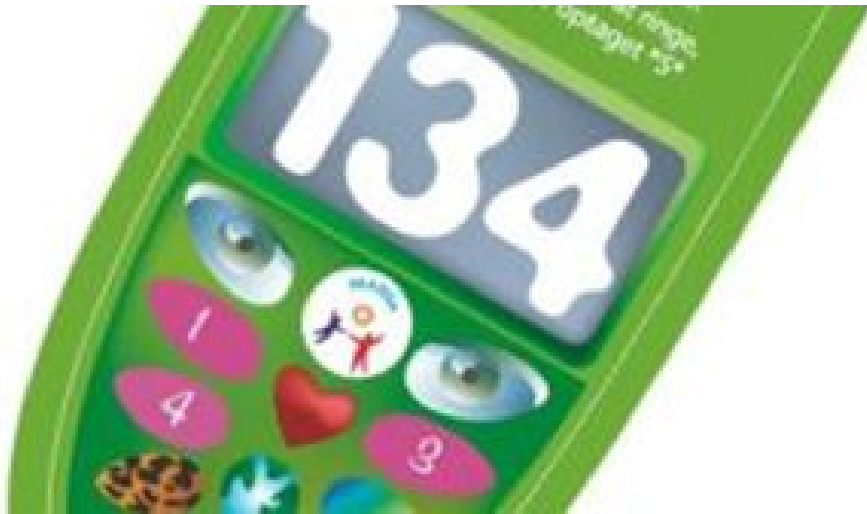

Meeqqanut Inuusuttunullu oqarasuaat

Ukiumoortumik nalunaarusiaq 2010

Meeqqanut Inuusuttunullu oqarasuaat pillugu

Meeqqanut Inuusuttunullu oqarasuaat 2001-mi PAARISA'p imminut toquttarnermik meeqqanillu kinguaassiuutitigut atonerluisarnernik pinaveersaartitsineq pillugu suliaqarneranut ilaatillugu pilersinneqarpoq. Meeqqanut Inuusuttunullu oqarasuaat siunnersuisartunik ilinniarsimasunik, nipangiussisussaataasunik, inuttaqartinneqarpoq ullullu tamaasa nal. 19-21 ammasarluni. Oqarasuaat meeqqanut inuusuttunullu ajornartorsiutiminnik annertunerusunik annikinnerusunilluunniit inersimasumik oqaloqateqarnissaminnik pisariaqartitsisunut naatsorsuussaavoq.

Ukiumoortumik nalunaarusiaq pillugu

Meeqqanut Inuusuttunullu oqarasuaammi sulisut sianertoqaraangat oqaloqatiginninneq pillugu skemamik immersuisarput. Skemat taakkuupput ukiumoortumik nalunaarusiami matumani misissueqqissaarnermut tunngaviusut. Ukiumoortumik nalunaarusiaq manna 2010-mi siunnersuilluni oqaloqateqarnerit aallaavigalugit suliarineqarpoq. Kisiannili ukiumoortumik nalunaarusiami misissueqqissaarnerni oqaloqatiginninnerit siunnersuiffiusut kisimik ilanngunneqarput. Taamaattumik sianernerit, assersuutigalugu asuleerluni sianernerit imaluunniit sianernerit anngutinngitsoortut misissueqqissaarnermi ilanngunneqanngillat.

2010-mi ukiumoortumik nalunaarusiami inaarsinerit eqikkarneqarneri

2010-mi Meeqqanut Inuusuttunullu oqarasuaammi siunnersuilluni oqaloqatiginninnerit 278-iupput, 2009-mut naleqqiullugu 102-nik imaluunniit 57,9%-inik amerlanerullutik. Tassa ukiuni kingullerni marlunni siunnersuilluni oqaloqatiginninnerit amerlassusiisa appariarsimanerat illuata tungaanut saassimavoq. Peqatigitillugu siunnersuilluni oqaloqatiginninnerit 2010-mi januarimi aamma februarimi ersarissumik amerlanerusimapput, aamma piffissami tassani sianeraluarluni oqarasuaammik ilisiinnartarnerit ukiup sinneranut naleqqiullugu qaffasinnerpaallutik.

Meeqqanut Inuusuttunullu oqarasuaammut siunnersorneqaqqullutik saaffiginnittut ukiui allanngorartorujussuupput, inuusunnerpaaq 7-nik ukioqarluni utoqqaanerpaarluni 59-nik ukioqarluni. 2010-mi sianertut ukiui agguaqatigiissikkaanni 16,5-nik ukioqarput. Siunnersorneqaqqullutik saaffiginnittut 67%-ii meeraapput 17-nik imaluunniit taanna ataallugu ukiullit, tamatuma Meeqqanut Inuusuttunullu oqarasuaatip anguniarneqartunit annertuumik atorneqarnera takutipkaa.

Sianertartut akornanni suli niviarsiaqqat amerlanerunerat ersarippoq, tassa $\frac{3}{4}$ -iisa missaat. Taakkunani amerlanerpaat angajoqqaaminni najugaqarput, tassa 45,8%-it anaanartik aamma ataartik najugaqatigaat. Siunnersuilluni oqaloqateqarnerit nalinginnaasumik 5-15 minuttinik sivirususeqartarput, amerlanerit namminneq pillutik sianertarput, amerlasuulli aamma allat pillugit sianertarput – pingaarnertut angajoqqaatik imaluunniit angutaatitik/arnaatitik pillugit.

Oqaloqatiginnilluni siunnersuineri ajornartorsiutit assigiinngitsorpassuit oqallisigineqartarput, akulikinnerpaajusulli tassaapput *kiserliorneq*, *imminut toquttarneq*, *kinguaassiuutitigut atonerluinermik misigisaqarsimaneq*, *aanngajaarniutinik atonerluineq aamma persuttaasarneq*. Ajornartorsiuteqarfinit tamanit ajornartorsiuteqarfiit taakku katillugit 41,6%-iupput. 2009-mut sanilliullugu kiserliorneq ajornartorsiuteqarfinni nutaajuvoq.

Suli oqaloqatiginninnerni ataasiakkaani ajornartorsiutit ataatsimoorfippassuaqarput. Oqaloqatiginninnerit imminut toquttarnerup eqqartorneqarfiisa 10%-ii sinnerlugit persuttaaneq, tarnikkut allanngorarneq aamma kiserliorneq ilaasut takuneqarsinnaapput.

Meeqqanut Inuusuttunullu oqarasuaammut sianertut agguataarneqarneri

Tabel 1-imi takuneqarsinnaasutut 2010 Meeqqanut Inuusuttunullu oqarasuaammut 1497-eriarluni sianertoqarsimavoq, tamanna tassaavoq oqarasuaammik nalunaarsuisarnerni aatsaat taama qaffasitsigisoq. Kisiannili taakku (n=278) taamaallaat 19 %-iini siunnersuisoqarsimavoq, sinneruttut 81%-iusut imaluunniit 1279-nik amerlassuseqartut "ilisiinnartartuullutik". Ilisiinnartartunik taaneqartut tassaapput oqarasuaammik pinnguartut imaluunniit oqaloqatiginninnani oqarasuaammik ilisiinnarnerit. Misilittakkatigut "ilisiinnartartut" tassaakkajupput meeqqat inuusuttullu ajornartorsiutiminnik oqallisiginninnissaminnut sapiillinissaminnik pisariaqartitsisut.

Tabel 1. Piffissami 2005-2010 sianertut agguataarneqarnerat

	2005		2006		2007		2008		2009		2010	
	Amer-lassusii	%	Amer-lassusii	%	Amer-lassusii	%	Amer-lassusii	%	Amer-lassusii	%	Amer-lassusii	%
Siunnersuineq	170	38	269	28	340	28	241	19	176	16	278	19
Ilisiinnartut	273	62	695	72	894	72	1007	81	896	84	1219	81
Katillugit	443	100	964	100	1234	100	1248	100	1072	100	1497	100

Ukiut tamaasa sianertartut agguataarneqarneri ersarissumik takussagaanni, ukiut siuliini Meeqqanut Inuusuttunullu oqarasuaat pillugu ukiumoortumik nalunaarusiat PAARISA'p nittartagaani takuneqarsinnaapput.

2009-miit 2010-mut Meeqqanut Inuusuttunullu oqarasuaammut sianertut katillugit 425-nik amerleriarsimapput. Tamanna 2009-mut sanilliullugu 2010-mi 39,6%-inik amerleriarnuvoq. Siunnersuilluni oqaloqatigiinnerit kisiisa isigissagaanni 2009-mut sanilliullugu 2010-mi 102-nik amerleriarsimapput, tamanna 57,9%-inik qaffariarnuvoq.

Kisiannili suli 2007-imi siunnersuilluni oqaloqatiginninnernut 340-nik amerlassuseqartuni suli nikingassut annertuvoq. Tamatuma saniatigut siunnersuilluni oqaloqatiginninnernut kisitsisit piviusut amerlassusiisa piffissami tamatumani annikitsuinnarmik allannguuteqarnerat maluginiagassaavoq, ilisiinnartartut amerlassusiat annertuumik qaffariaateqarpoq 2005-imi 273-iniit 2010-mi 1219-inut (2003-mi, tassaasumi Meeqqanut Inuusuttunullu oqarasuaammik nalunaarusiornermi ukiumi siulliusumi ilisiinnartartut 256-iupput, siusinnerusukkut ukiumoortumik nalunaarusiat takuneqarsinnaapput).

Aamma piffissami Meeqqanut Inuusuttunullu oqarasuaatip periarfissaanerani tamarmiusumi siunnersuilluni oqaloqatiginninnerit procentinngorlugit assigiinngissutaat takussallugu soqutigintartuuvuq. Tabel 2-p assigiinngissutsit taakku takutippai.

Akornanni ukiuni sisamani (2004, 2006, 2007 aamma 2010) siunnersuilluni oqaloqatiginninnerit ukiunut siuliinut naleqqiullugu 26,3%-inik aamma 58,2%-inik amerleriarsimapput. Kisiannili siunnersuilluni oqaloqatiginninnerit ukiuni pingasuni (2005, 2008 aamma 2009) 1,7%-inik aamma 29,1%-inik ikileriarsimapput.

Tabel 2. Piffissami 2003-2010 ukiunut siuliinut naleqqiullugu sianertut amerlassusii procentingorlugu assigiinngissutaat

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Siunnersuinerit	112	173	170	269	340	241	176	278
%-inngorlugit assigiinngissutaat	0,0%	54,4%	1,7%	58,2%	26,3%	29,1%	26,9%	57,9%

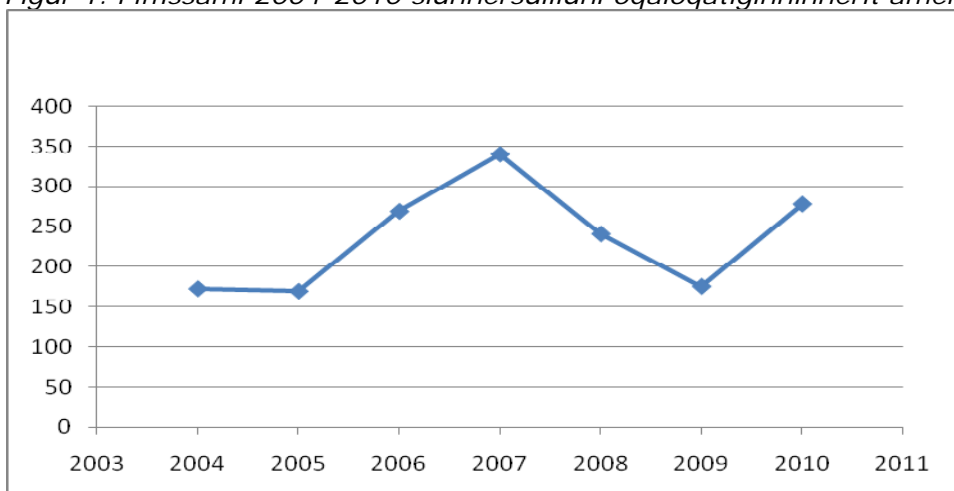
2003-mi 0%-iunera Meeqqanut Inuusuttunullu oqarasuaatip atorneqarneranut nalunaarsuinerit 2003-mi aallartissimanerannik peqquteqarpoq. Taamaattumik ukiunut siusinnerusunut assersuussinissamut periarfissaqanngilaq. %-inut kisitsisut **ersarissakkat** qaffattoqarnera takutippaat, %-inulli kisitsisut *uingasumik* allanneqarsimasut ukiumut siulianiit appasinnerunerinik takutitsippat.

Piffissami pineqartumi allanngorarnerit aallaavigalugit, piffissaq tamaat siunnersuilluni oqaloqatiginninnerit nalinginnaasumik qaffariarsimanersut imaluunniit nalinginnaasumik ikileriansimanersut ersarinnerusumik inerniliutissallugu ajornakusoorpoq.

Kisianni Meeqqanut Inuusuttunullu oqarasuaammut sianertut, ilisiinnartartut ilanngunneqarpata, katikkaanni amerlassusiat nalinginnaasumik qaffariarsimapput (tabel 1 naaportorlugu). Taaneqareersutut ilisiinnartartut amerlasuutigit tassaasarpud meeqqat inuusuttullu sapiillinissaminnik pisariaqartitsisut. Piffissami taaneqartumi ilisiinnartut amerleriarnersa aamma meeqqat inuusuttullu amerlanerusut Meeqqanut Inuusuttunullu oqarasuaatip piuneranik ilisimannilersimanerat, kisiannili aamma suli ilaasa siunnersorneqarnissamik ujartuinissaminnut alloriarnermik kingullermik suli tiguisisimanninnerat paasinarsisissinnaavaa.

Figur 1-mi 2009-miit 2010-mut Meeqqanut Inuusuttunullu oqarasuaammut sianerit amerleriaryjussuarneri aamma ukiut tamarmik ingerlaneranni Meeqqanut Inuusuttunullu oqarasuaat atorlugu siunnersuilluni oqaloqatiginninnerit ineriartorsimanerat titartaganngorlugu takutinneqarput. Aamma ukiuni siusinnerusuni marlunni appariarneq 2007-mi appasinnerpaajusimasoq illuata tungaanut saassimanera takutinneqarpoq. Ukiuni tamani Meeqqanut Inuusuttunullu oqarasuaatip periarfissaasimanerani 2010 aamma tassaasimavoq siunnersuilluni oqaloqatiginninnerit amerlanerpaaffiisa tullia.

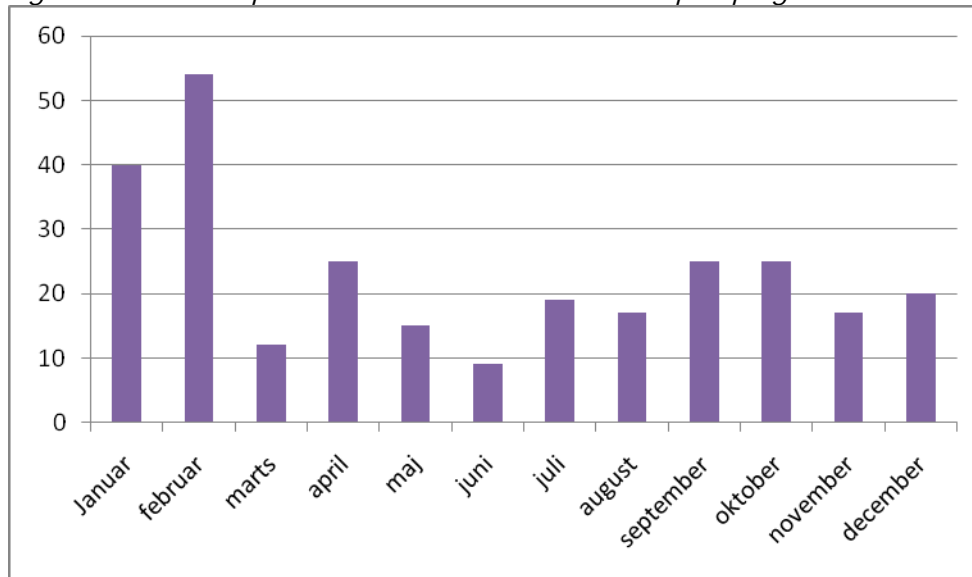
Figur 1. Piffissami 2004-2010 siunnersuilluni oqaloqatiginninnerit amerlassusii

2010-mi agguaqatigiissillugu qaammammut 23-riarluni siunnersuilluni oqaloqatiginnittoqarsimavoq, figur 2-mili qaammatini ataasiakkaani oqaloqatiginninnerit assigiinnginnerujussuat takuneqarsinnaavoq, qaammatit ilaanni agguaqatigiissitsinerni qaffasinnerujussuullutik (januar aamma februar), qaammatinili allani appasinnerujussuullutik

(marts aamma juni).

Figur 2. 2010-mi qaammammut siunnersuilluni oqaloqatiginninnerit amerlassusii

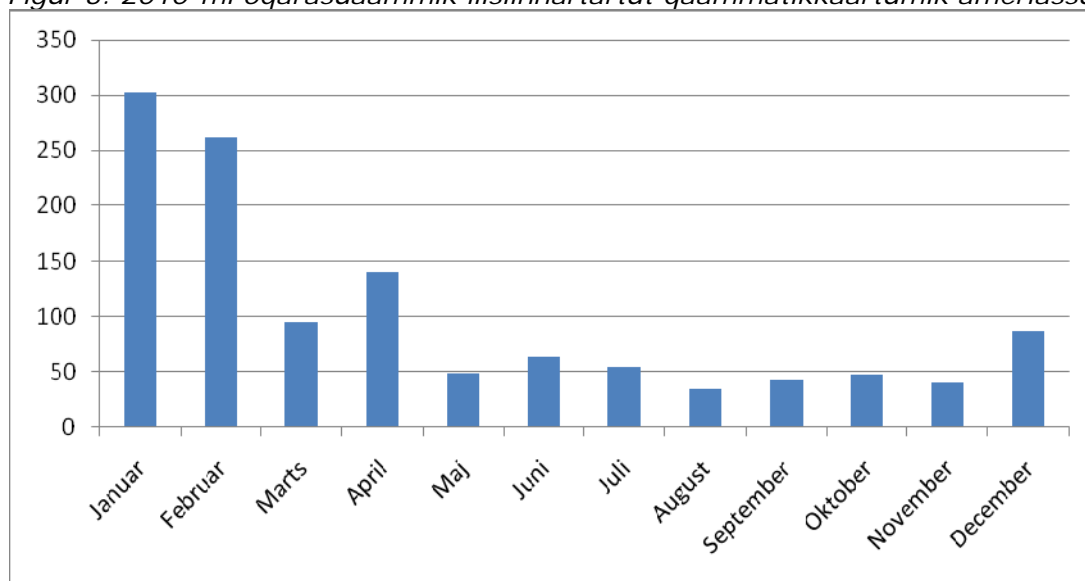

N=278

Februarip qaammataani 54-eriarluni siunnersuilluni oqaloqatiginnittoqarsimavoq, ukioq tamaat isigissagaanni amerlanerpaariarluni oqaloqatiginnittoqarsimalluni, januar 40-nik oqaloqatiginnittoqarfiusoq tullersortaavoq. Tamanna 2009-miit immikkooruteqarpoq, tassa siunnersuilluni oqaloqatiginninnerit decemberimi (n=29) aamma martsimi (n=24) amerlanerpaasimammata, kisiannili akerlianik 2008-mi aamma 2007-imi siunnersuilluni oqaloqatiginnissimanerit agguataarsimanerannut assingulluni, tassani aamma januarimi aamma februarimi amerlanerpaat sianersimallutik.

2009-p taama immikkooruteqarnera, 2009-mi decemberimi KNR aqqutigalugu Meeqqanut Inuusuttunullu oqarasuaat pillugu paasisitsiniaasoqarneranik peqquteqarpoq. Taakku 2010-mi januarimi februarimilu nangingeqarput, tamannalu tassaasinnaavoq 2010-mi qaammatini taakkunani taama amerlatigisunik siunnersuilluni oqaloqatiginnittoqarsimaneranut nassuiaataasinnaasoq. Tamanna aamma figur 3-mi takutinneqartutut oqarasuaammik ilisiinnartartut ukiup sinneranut naleqqiullugu januarimi februarimilu ersarissumik amerlanerujussuunerannut nassuiaataasinnaavoq.

Figur 3. 2010-mi oqarasuaammik ilisiinnartartut qaammatikkaartumik amerlassusii

N=1219

Tabel 3-p 2010-mi siunnersuilluni oqaloqatiginninnerit sapaatip akunnerata ulluinut agguataarsimaneri takutippai. Siunnersuilluni oqaloqatiginninnerit sapaatip akunnerata ulluinut agguataarsimaneranni ukioq tamaat isigigaanni, ataasingornerni aamma marlungornerni 50 missaannik oqaloqatiginniffiusimaneri qaffasinnerpaapput, sapaatinili affaannaannik oqaloqatiginnittoqartarsimalluni (n=25).

Ataasingornerni marlungornernilu siunnersuilluni oqaloqatiginninnerit amerlanerulaarneri, sapaatip akunnerata naanerani pisimasut pillugit siunnersorneqarluni oqaloqateqarnissamik atorfissaqartitsineq pequtaasinnaavoq. Sapaatip akunnerata ulluinut allanit allaalaarnerunera qaninnerusumik nassuiarnissaa ajornakusoorpoq.

Tabel 3. 2010-mi siunnersuilluni oqaloqatiginninnerit sapaatip akunnerata ulluinut agguataarneri

	Ataasin- ngorneq	Marlung- ngorneq	Pingasun- ngorneq	Sisaman- ngorneq	Talliman- ngorneq	Arfinin- ngorneq	Sapaat	Katil- lugit
Sianertut	49	52	46	34	31	42	25	278
%	17,6%	18,7%	16,5%	12,2%	11,2%	14,7%	9,0%	100%

N=278

2009-mut sanilliullugu 2010-mi siunnersuilluni oqaloqatiginninnerit sapaatip akunnerata ulluinut agguataarneqarneri allaanerungaangillat

Kikkut Meeqqanut Inuusuttunullu oqarasuaat atorlugu siunnersorneqarnissartik ugartortarpaat?

Meeqqanut Inuusuttunullu oqarasuaammik siunnersorneqqaqqullutik saaffiginnittartut ukiumikkut assigiinngitsorujussuupput. 2010-mi nukarlerpaat 7-nik ukioqarput, utoqqaanerpaarluni 59-inik ukioqarluni (siunnersuilluni oqaloqatiginninneri 69-iusuni ukiui nalunaarsorneqarsimangimmata ukiuisa nikinganeri annertunerusinnaapput). 2010-mi siunnersorneqarnissamik ugartuisut ukiui agguaqatigiissikkaanni 16,5-iuvoq.

Tabel 4-mi meeqqat siunnersorneqarsimasut amerlanerpaat 0-17-inik ukioqartut takuneqarsinnaavoq. Taakku tamaasa katikkaanni 2/3-iupput (n=139). Siunnersorneqarnissamik ujartuisimasut 29%-ii inuusuttuupput 18-28-nik ukiullit, 4%-iinnaalli 28 sinnerlugit ukioqarput aammalu Meeqqanut Inuusuttunullu oqarasuaammi anguniarneqartut avataaniillutik.

Kisitsisit pineqartut aallaavigalugit Meeqqanut Inuusuttunullu oqarasuaat anguniarneqartunik ukiulinnit annertuumik atorneqarpoq. 2009-mut sanilliullugu ukiuisa siammarsimanerat allaanerujussuungilaq.

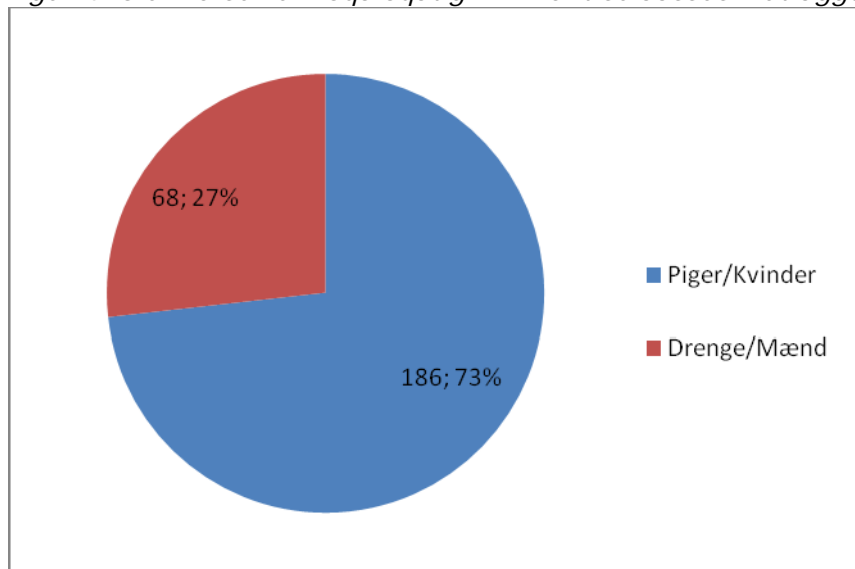
Tabel 4. Ukioqatigiiaat aallaavigalugit siunnersuilluni oqaloqatiginninnerit agguataarnerat

	Meeraq (0-17 ukiulik)	Inuusuttoq (18-28 ukiulik)	Inersimasoq (≥ 29 ukiulik)	Katinneri
Sianertut	139	61	9	209
%	67%	29%	4%	100%

N=209 (Siunnersuilluni oqaloqatiginninnerit katillugit 69-iusuni ukiui nalunaarsorneqarsimangillat)

Ukiunut siusinnerusunut naleqqiukkaanni suli Meeqqanut Inuusuttunullu oqarasuaat atorlugu siunnersorneqarnissaminnik ujartuisut suaassusii equngasorujussuupput. Figur 4-mi takuneqarsinnaasutut 2010-mi siunnersorneqarnissaminnik ujartuisut ¾-ingajaat imaluunniit 73%-ii niviarsiaaraapput/arnaapput (n=186) nukappiaqqalli taamaallaat 68-iusut Meeqqanut Inuusuttunullu oqarasuaammut sianersimallutik. Inuuilli 24-iusut suaassusii pillugit paasissutissiisoqarsimangilaq.

Figur 4. Siunnersuilluni oqaloqatiginninnerit suaassusiinut agguataarneri

N=254 (Siunnersuilluni oqaloqatiginninnerit 24-ni suaassusii pillugit paasissutissiisoqarsimangilaq)

Tabel 5-ip siunnersuilluni oqaloqatigineqartut suaassusiinut ukiuinullu agguataarneri takutippai. Tabel-imi takuneqarsinnaasutut oqaloqatiginninnerit niviarsiaqqat 17-inik imaluunniit taanna ataallugu ukiullit oqaloqatiginninnerit affaasa missaringajappai, nukappiaqqalli taama ukiullit oqaloqatiginninnerit 1/5-ingajagaat. Arnat angutillu 18-28-inik ukiullit 23-t, tassa 6%-it oqaloqatigineqarsimapput, arnalli 7-iinnaat angutillu marluk 29-inik ukiullit imaluunniit suli ukioqqortunerisut oqarasuaammut siunnersorneqarnissartik ujartorsimavaat.

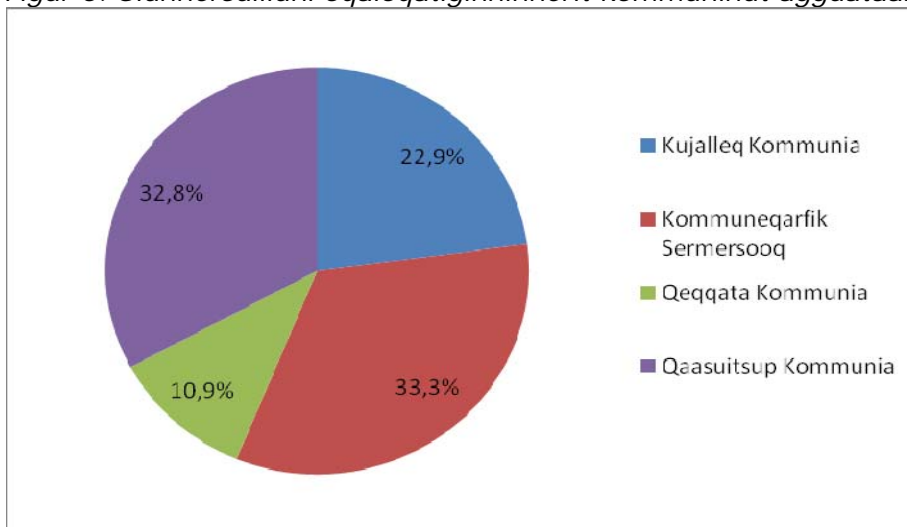
Tabel 5. Siunnersuilluni oqaloqatigineqartut suaassusiinut ukiunullu agguataarneri

	Niviarsiaqqat (0-17-inik ukiullit)	Nukappiaqqat (0-17-inik ukiullit)	Arnat (18-28-nik ukiullit)	Angutit (18-28-nik ukiullit)	Arnat (≥ 29-nik ukiullit)	Angutit (≥ 29-nik ukiullit)	Katinneri
Sianertut	99	37	46	13	7	2	278
%	46%	18%	23%	6%	3%	1%	100%

N=204 (Siunnersuilluni oqaloqatiginninneri 74-iusuni suaassusii ukiuullu nalunaarsorneqarsimangillat)

Figur 5-imi siunnersuilluni oqaloqatigineqartut kommuninit sorlernerit siunnersorneqarnissaminik ujartuullutik sianersimanersut takutippai. Sianertut amerlanerpaat Kommuneqarfik Sermersuumi aamma Qaasuitsup Kommuniani najugaqarput, tassa sianertut tamarmik 1/3-ii, Qaqqatali Kommunianiit sianertut taamaallaat 10,9%-iullutik.

Figur 5. Siunnersuilluni oqaloqatiginninnerit kommuninut agguataarneri

N=201 (Oqaloqatigineqartuni 77-iusuni kommunimit sorlermeersuuneri pillugit paasissutissiisoqarsimangilaq)

2009-mut naleqqiullugu procentitigut Kujallermit aamma Qeqqata Kommunianiit sianertut ikinnerupput (2009-mit ukiumoortumik nalunaarusiami kisitsisit eqqortut takukkit).

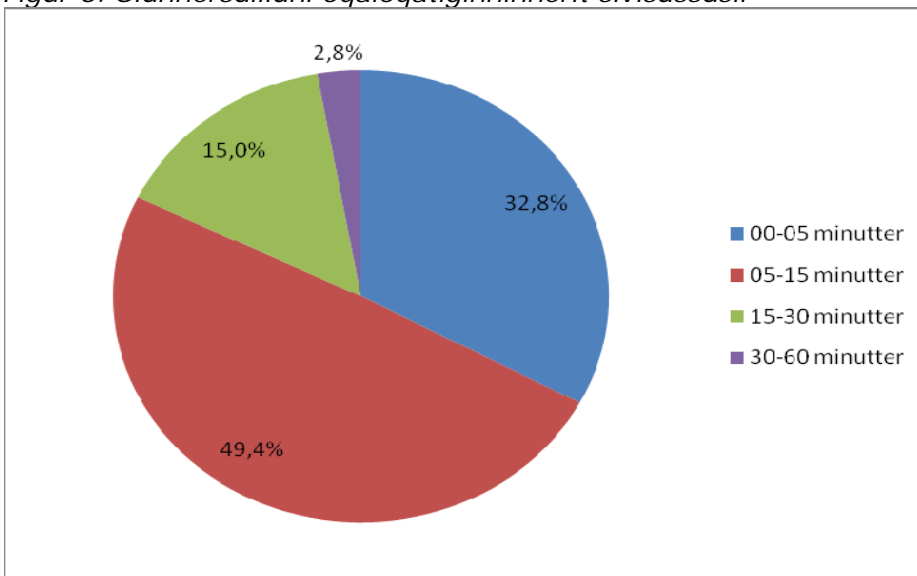
Siunnersorneqarnissaminik ujartuisut 62,6%-ii angajoqqaaminni najugaqarput (n=109). Taakkunannga 109-t, 50-it imaluunniit 45,8%-it anaartik aamma ataartik najugaqatigaat. 10%-it missaat anaartik kisimiittuusoq najugaqatigaat (n=11) aamma 7,3%-it anaartik imaluunniit ataartik najugaqatigaat ataaserlu angajoqqaarsiamini najugaqarpoq(n=8). Kisianni 109-usunit, angajoqqaaminni najugaqarnerartunit 34-t ilaqtariissutsimut tunngasut pillugit annertunerusumik paasissutissiisimangillat.

7,5%-iinnaat kollegiani najugaqarput aammalu 6,3%-it namminneq najugaqarlutik nalunaarutigaat, tamatuma siunnersorneqarnissaminik ujartuisut amerlanersaasa angajoqqaatik marluutillugit najugaqatigaat imaluunniit ilaqtariiusutut najugaqatigiinnerat ersarissumik takutippaa.

Siunnersuilluni oqaloqatiginninnerit allaaserineqarneri

Figur 5-imi takuneqarsinnaasutut siunnersuilluni oqaloqatiginninnerit (n=122) minuttit 5-15 akornanni sivissuseqarput, oqaloqatiginninnerilli 1/3-ii taamaallaat minuttinik 0-5-inik sivissuseqarlutik. Oqaloqatiginninnerit ikittuinnaat – 2,8%-it (n=7) minuttit 30-t sinnerlugit sivissuseqarput.

Figur 6. Siunnersuilluni oqaloqatiginninnerit sivissusii

N=274 (Oqaloqatiginninneri 31-ni oqaloqatiginnerup sivissusii pillugu paasissutissiisoqanngilaq)

Siunnersorneqarnissamik ujartuisut 75,2%-ii imaluunniit 209-t tamarmik namminneq pillutik sianerput, 104-lli imaluunniit 37%-it allamik peqquteqarlutik sianersimallutik nalunaarutigaat. Namminneq pillutik sianertut arlallit aamma allat pillugit oqaloqatiginninnissartik kissaatigisimavaat. Allalli pillugit sianertut amerlanerpaartaat angajoqqaatik peqqutigalugit (33,6%, n=35) imaluunniit arnaatertik/angutaatertik peqqutigalugu (27,8% n=29) sianernerminnut peqqutigaat.

Siusinnerusukkut ikiorneqarnissaminnik ujartuisimasut 47-pput, taakkunannga 28-t Meeqqanut Inuusuttunullu oqarasuaammut siunnersorneqarnissaminnik ujartuisimapput. Taamaallaalli 127-t (45,6%) siusinnerusukkut ikiorneqarnissaminnik imaluunniit ujartuisimannginnertik nalunaarutigaat, taamaattumik kisitsisit nalorninarsinnaapput.

Ajornartorsiuteqarfiit sorliit siunnersuilluni oqaloqatiginninneri sammeneqarsimanersut qitiutissallugit soqtiginaateqarnerpaavoq. Tabel 6-ip ajornartorsiuteqarfiit sorliit siunnersuilluni oqaloqatiginninneri qaqqineqarsimanerat takutippaa, oqaloqatiginninneri qanoq akulikitsigisumik qaqqineqartarnerisa nalunaarsorneqarnerat aallaavigalugu.

Tabel 6. Ajornartorsiuteqarfiit siunnersuilluni oqaloqatiginninnerni qanoq akulikitsigisumik qaqinneqartarnerisa nalunaarsorneqarnerat

Ajornartorsiuteqarfiit	Amerlassusii	Procentinngorl
Kiserliorneq	60	10,3%
Imminut toqunneq	54	9,3%
Kinguaassiuutitigut atornerlunneqarnermik misigisaqarsimaneq	46	7,9%
Aanngajaarniutininik atornerluineq	42	7,2%
Persuttaaneq	40	6,9%
Asanninneq pillugu aliasunneq	40	6,9%
Aaqqiagiinnginnerit	34	5,9%
Angajoqaaniit kisimiitsinneqarneq	33	5,7%
Tarnikkut allanngorarneq	31	5,3%
Qinngasaarneqarneq	28	4,8%
Perorsaaneq	23	4,0%
Avinneq	22	3,8%
Annaasaqarneq aamma aliasunneq	21	3,6%
Toqusoqarnera	17	2,9%
Imminut aseruutaasumik pissuseqarneq	15	2,6%
Angerlasimaffimmiit nuukkusunneq	15	2,6%
Apeqqutit inuusuttunngulernermit tunngasut	12	2,1%
Kinguaassiuutitigut atornerluisoqarneranik pasilliineq	11	1,9%
Allamut inissiineq	9	1,6%
Sinimmik ajornartorsiuteqarneq	7	1,2%
Pinerlunneq	5	0,9%
Naartunneq naartuersinnerlu	4	0,7%
Kinguaassiuutit pillugit apeqqutit nalinginnaasut	3	0,5%
Suliffissaaleqineq	3	0,5%
Angerlarsimaffimmut uteqqikkusunneq	3	0,5%
Najortigiinneq	2	0,3%
Katillugit	580	100%

Ajornartorsiuteqarfiit katinnerini siunnersuilluni oqaloqatiginninnerni 278-init amerlanerunerat, ajornartorsiuteqarfiit oqaloqatigiinnerni ataasiakkaanni arlaleriarlutik qaqinneqartarsimanerannik peqquteqarpoq.

Siunnersuilluni oqaloqatiginninnerni ajornartorsiuteqarfik kiserliorneq, akulikinnerpaamik saqqummertarpoq. Oqaloqatiginninnerni 278-iusuni kiserliorneq katillugit 60-eriarluni taaneqarpoq. *Imminut toqunneq, kinguaassiuutitigut atornerlunneqarnermik misigisaqarsimaneq aamma aanngajaarniutininik atornerluineq* tulleriinneri malillugit 54-eriarlutik, 46-riarlutik aamma 42-riarlutik tassaapput Meeqqanut Inuusuttunullu oqarasuaammut siunnersorneqaqqullutik sianertuni tulliuttutut initunerpaajusut. Ajornartorsiuteqarfiit sisamaasut tassaapput siunnersuilluni oqaloqatiginninnerni qaqinneqartut 1/3-ii.

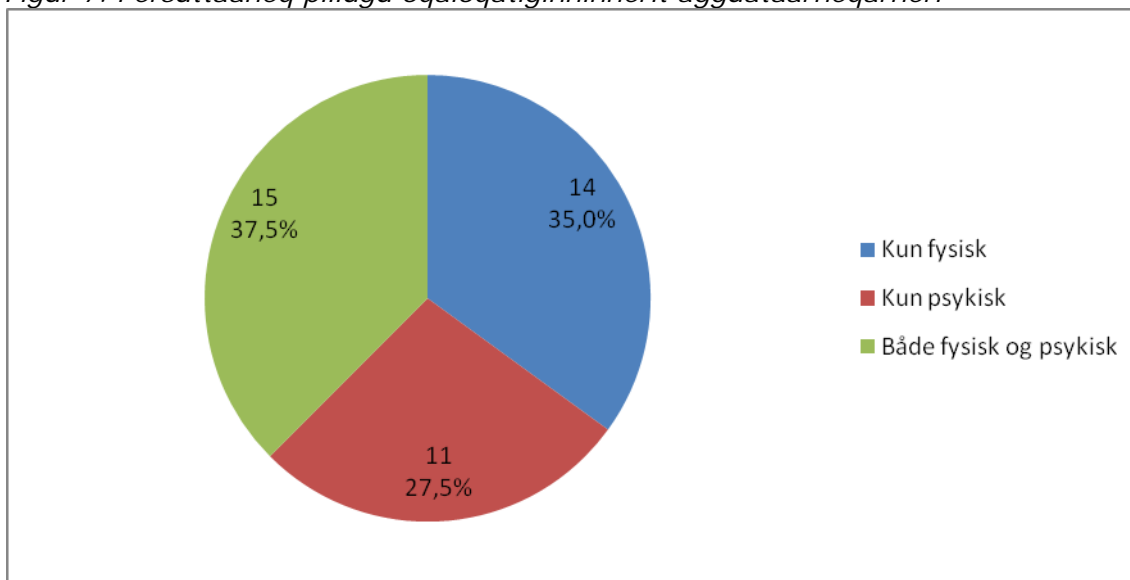
2009-mut sanilliullugu *kiserliorneq aamma asanninneq pillugu aliasunneq* 2010-mi allattuiffimmi nutaajupput, sammisalli *Apeqqutit inuusuttunngulernermit tunngasut aamma sinimmik ajornartorsiutit* allattuiffimmi appangaatsiarsimaqalutik, tamakkuli saniatigut ajornartorsiuteqarfiit 2009-mi aamma 2010-mi taaneqartut assigiitsorujussuupput.

Ajornartorsiuteqarfiit arlariit allat ataannut arlariinnut agguataarneqarsinnaapput. Agguataarineq tamanna ajornartorsiuteqarfiit sunik nassataqarnerinik pitsaanerumik takussutissiisinnaapput. Assersuutigalugu sammisat *persuttaaneq, aanngajaarniutininik atornerluineq, imminut toqunneq aamma kinguaassiuutitigut atornerlunneqarnermik misigisaqarsimaneq*, tabel 6-imi ajornartorsiuteqarfinni akulikinnerpaamik allattuiffimmi 2-miit

5-imut inissisimasut pineqarput. Taamaattumik figurini tulliuuttuni sisamani ajornartorsiuteqarfiit taakku qaninnerusumik isiginiarneqassapput.

Persuttaaneq timikkut, tarnikkut aamma timikkut tarnikkullu persuttarneqarnermut agguataarneqarsinnaapput. Sammisat pineqartut pingasuusut annertussusiat figur 7-imi takuneqarsinnaapput.

Figur 7. Persuttaaneq pillugu oqaloqatiginninnerit agguataarneqarneri

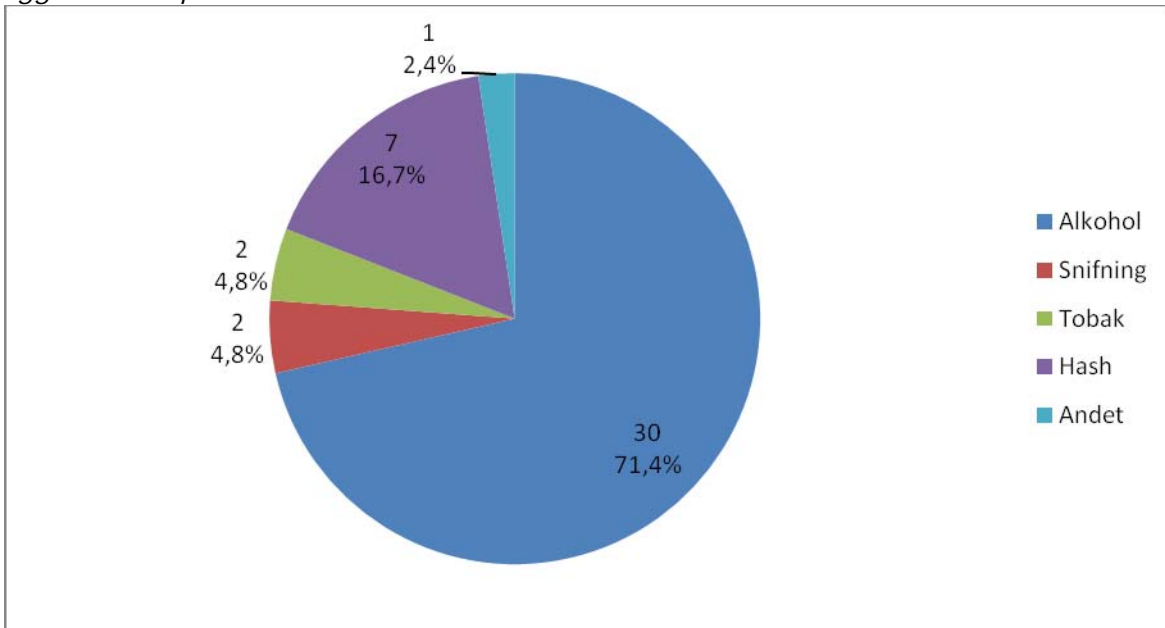

(N=40 Siunnersuilluni oqaloqatiginninneri persuttaaneq 14,3%-eriarluni eqqaaneqarpoq)

Oqaloqatiginninneri persuttaanerup qaqqineqarfiini timikkut, tarnikkut aammalu timikkut tarnikkullu persuttaaneq assigiittutut oqaatigineqarsinnaavoq, tamarmik 1/3, kisiannili timikkut tarnikkullu persuttaanerit amerlanerulaarlutik, tassa 37,5%-ullutik.

Figur 8-p oqaloqatiginninnerit aanngajaarniutinik atornerluinermik imaqartut agguataarneqarnerat takuneqarsinnaavoq. Takuneqarsinnaasutut imigassaq pillugu ajornartorsiutit amerlanerpaauppupput, hashi 16,7%-iulluni tulliuvoq. Siunnersuilluni oqaloqatiginninneri amerlanertigut sianertup nammineq atornerluisuunera pineqanngimmat erseqqissarneqassaaq, kisiannili inuit allat sianertup qanittumik attuumassuteqarfigisai, soorlu angajoqqaat.

Figur 8. Oqaloqatiginninnerit aanngajaarniutitik atornerluinerup qaqinneqarfiisa agguataarneqarnerat

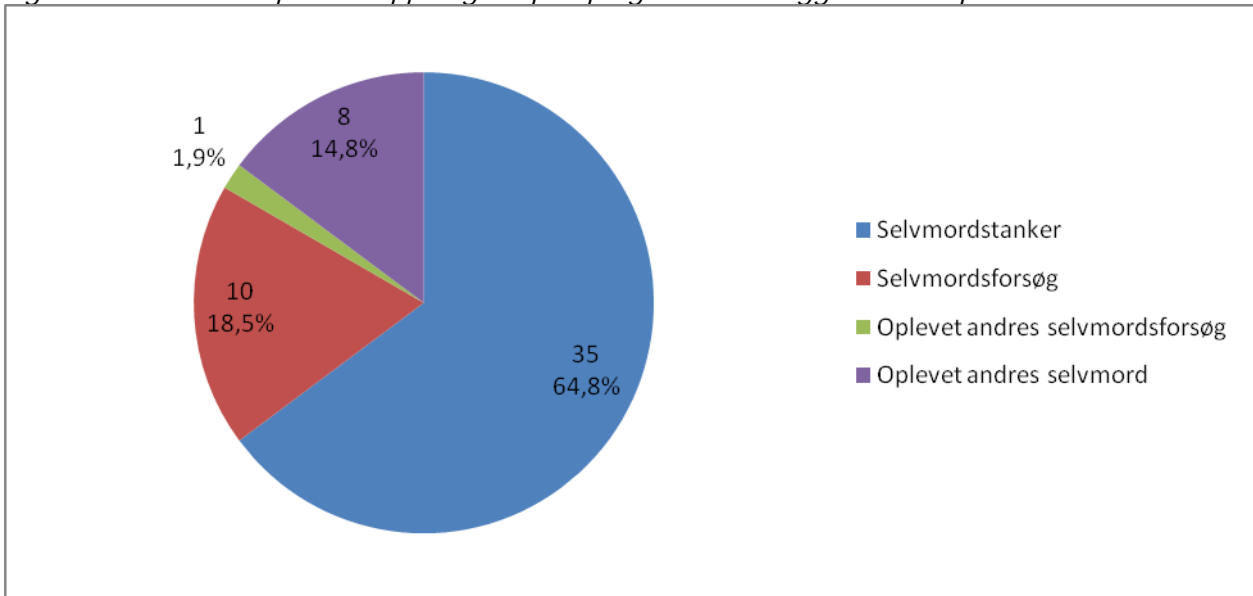

(N=32 Siunnersuilluni oqaloqatiginninnerit tamarmiusut 11,5%-iini aanngajaarniutitik atornerluineq qaqinneqarpoq)

Figur 9-p oqaloqatiginninnerni immiut toquttarnerup qaqinneqarnerisa agguataarneqarnerat takutipaa. Oqaloqatiginninnerni tamarmiusuni 64,8%-iini (n35) sianertup nammineq immiut toqunnissaminik eqqarsateqarnera oqallisigineqarpoq, oqaloqatiginninnerit 18,5%-iini sianertut namminneq immiut toqoriarsimanagerat eqqartorneqarpoq. Tassa oqaloqatiginninnerni ikinnerusuni allat immiut toqoriarsimanagerat imaluunniit immiut toqussimanagerat eqqartorneqarpoq. Peqatigitilluguli oqaloqatiginninnerni immiut toquttarnerup qaqinneqarfiini kisitsiviusut 45-nerat maluginiarneqassaaq, tamanna sammisap oqaloqatiginninnerni ataasiakkaani sammisanut allanut ilanngullugu qaqinneqarneranik isumaqarpoq – ersarinnerusumik oqaatigissagaanni immiut toqunnissamik eqqarsateqartuni arlalinni immiut toqoriartoqarsimavoq.

2009-mut sanilliukkaanni 2010-mi procentinngorlugit agguataarneri assigiingajalluinnarput, amerlanerulaartut immiut toqunnissamik eqqarsateqarsimapput, ikinnerusullu immiut toqoriarsimapput (2009-mi ukiumoortumik nalunaarusiami procentinngorlugit agguataarneri piviusut takuneqarsinnaapput).

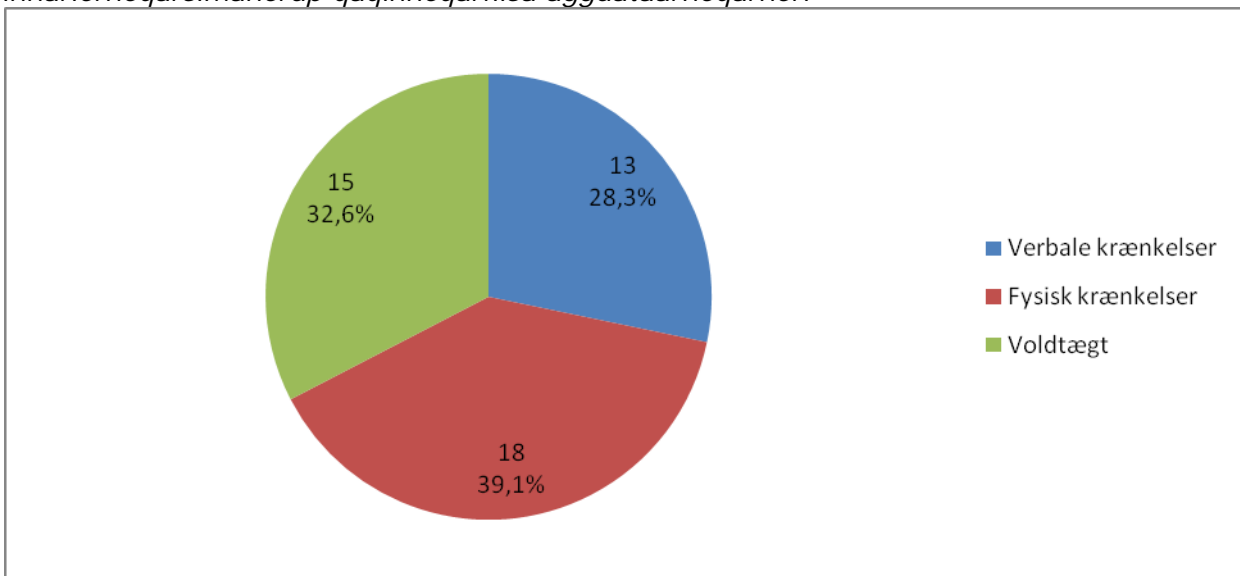
Figur 9. Imminut toquttarneq pillugu oqaloqatiginninnerit agguataarneqarneri

(N=45 Siunnersuilluni oqaloqatiginninnerit 16,1%-iini imminut toquttarneq qaqqinneqarpoq)

Figur 10-p oqaloqatiginninnerit kinguaassiuutitigut atornerlunneqarnermik misigisaqarsimasut agguataarneqarneri takuneqarsinnaapput. Kinguaassiuutitigut atornerlunneqarneq oqaatsit atorlugit innarliinnermut, timikkut innarlerneqarnermut aamma pinngitsaaliilluni atoqateqarnermut agguataaneqarput. Timikkut innarliinnerit ikinnerulaarput, 40%-ingajaallutik, akerlianilli pinngitsaaliilluni atoqatiginninnerit 2009-mi oqaloqatiginninnerit kinguaassiuutitigut atornerlunneqarnermik misigisaqarsimasut 61%-isut 32,6%-inut ikileriarput.

Figur 10. Oqaloqatiginninnerit kinguaassiuutitigut atornerlunneqarsimanerup imaluunniit innarlerneqarsimanerup qaqqinneqarfiisa agguataarneqarneri

(N=32 Siunnersuilluni oqaloqatiginninnerit 11,5%-iini innarlerneqarsimaneq qaqqinneqarpoq)

Kinguaassiuutitigut atornerlunneqarnermut atatillugu nalunaarsorneqarsimasuni 35-iusuni 30-t imaluunniit 85,75%-it eqqugaasimapput, sisamalli imaluunniit 11,4%-it innarliisuullutik. Inuk ataaseq nammineq eqqugaasimalluni aamma innarliisuusimalluni nalunaarpoq.

Tabel 3-mi takutinneqartut Meeqqanut Inuusuttunullu oqarasuaat pingaarnertut meeqqanit atornerqarpoq, kisiannili 18 sinnerlugit ukiullit arlalissuit oqarasuaammik aamma atuisuummata, meeqqat inersimasullu suut oqallisigissallugit kissaatigisimaneraat isiginiassallugu naleqquttuuvoq. Tabel 7-ip ajornartorsiuteqarfiit sorliit meeqqat (0-17-inik ukiullit) aamma inersimasut (18+-inik ukiullit) Meeqqanut Inuusuttunullu oqarasuaammi akulikinnerpaamik oqallisigissallugit kissaatigineqarsimanerisa agguataarneqarnerat takutippaa.

Siunnersuilluni oqaloqatiginninnerni ajornartorsiuteqarfiit akornanni sorliit ersarinnerunerat assigiaartorujussuuvoq (tabel 6-imi takutinneqartut) aamma sorliit pillugit meeqqat inersimasullu siunnersorneqarnissaminnik ujartuisimansut (tabel 7-imi takutinneqartut).

Kisiannili meeqqanut naleqqiullugu inersimasut ajornartorsiuteqarfinnik aalajangersimasunik, soorlu *asanninneq pillugu aliasunneq, tarnikkut nikerarneq, perorsaaneq aamma imminut aserorsaasumik pissuseqarneq* inersimasut akornanni ajornartorsiutitut ersarinnerupput. Peqatigitillugu *persuttaaneq* meeqqani ajornartorsiuteqarfinni pingajuattut akulikinnerusumik qitiusumik inissisimavoq, tamanna inersimasuni nr. 8-tut inissisimalluni appasinneruvoq.

Meeqqani annertuumik ajornartorsiuteqarfiit qitiutinneqartut inissisimasut tassaapput *angajoqqaanit kisimiitsinneqarneq aamma qinngasaarneqarneq*, taakku tabel 7 naapertorlugu nr. 2-tut aamma 4-tut inissisimapput.

Tabel 7. Siunnersuilluni oqaloqatiginninnerni ajornartorsiuteqarfiit meeqqanut inersimasunullu agguataarneri

Meeqqat (0-17-inik ukiullit)			Inersimasut (18+ ukiullit)		
Ajornartorsiuteqarfiit	Amerlas-susii	Procent-inngorlugit	Ajornartorsiuteqarfiit	Amerlas-susii	Procent-inngorlugit
<i>Kiserliorneq</i>	39	13,6%	<i>Asanninneq pillugu aliasunneq</i>	20	15,2%
<i>Angajoqqaanit kisimiitsinneqarneq</i>	29	10,1%	<i>Kiserliorneq</i>	18	13,6%
<i>Persuttaaneq</i>	28	9,8%	<i>Aaqqiagiinnginneq</i>	12	9,1%
<i>Qinngasaarneqarneq</i>	27	9,4%	<i>Imminut toquttarneq</i>	11	8,3%
<i>Imminut toquttarneq</i>	26	9,1%	<i>Tarnikkut allanngorarneq</i>	11	8,3%
<i>Aanngajaarniutininik atornerluineq</i>	19	6,6%	<i>Kinguaassiuutitigut atornerlunneqar-simanermik misigisaqarsimaneq</i>	10	7,6%
<i>Kinguaassiuutitigut atornerlunneqar-simanermik misigisaqarsimaneq</i>	19	6,6%	<i>Perorsaaneq</i>	9	6,8%
<i>Aaqqiagiinnginnerit</i>	19	6,6%	<i>Persuttaaneq</i>	8	6,1%
<i>Asanninneq pillugu aliasunneq</i>	15	5,2%	<i>Aanngajaarniutininik atornerluineq</i>	8	6,1%
<i>Annaasaqarneq aamma aliasunneq</i>	13	4,5%	<i>Imminut aserorsaasumik pissuse-qarneq</i>	6	4,5%
<i>Angerlarsimaffimmiit nuukkusunneq</i>	13	4,5%	<i>Avinneq</i>	5	3,8%
<i>Tarnikkut allanngorarneq</i>	12	4,2%	<i>Annaasaqarneq aamma aliasunneq</i>	4	3,0%
<i>Apeqquutit inuusuttunngulernermet tunngasut</i>	10	3,5%	<i>Sinimmik ajornartorsiuteqarneq</i>	4	3,0%
<i>Toqusoqarnera</i>	10	3,5%	<i>Toqusoqarnera</i>	3	2,3%
<i>Imminut aserorsaasumik pissuseqarneq</i>	8	2,8%	<i>Kinguaassiuutitigut atornerluisoqarnera-nik pasisaqarneq</i>	3	2,3%
I alt	287	100,0%	I alt	132	100,0%

Ajornartorsiuteqarfiit akulikinnerpaamik pineqartartut kisimik tabelimi ilanngunneqarput. Tamanna pisut amerlassusiat tabel 6-imit naleqqiullugu tabel 7-imi pisut amerlassusiisa assigiinnginnerannik peqquteqarpoq, tassa siunnersuilluni oqaloqatiginninnerni qassinik ukioqarneq paasisstissisutigineqarsimanngimmat, taamaattumillu taakku tabel 7-imi takuneqarsinnaanatik, aammalu ajornartorsiuteqarfiit tamarmik tabel-imi tassani ilanngunneqarsimanatik

Nalunaarusiami siusinnerusukkut oqaatigineqareersutut, siunnersuilluni oqaloqatiginninnerni ataasiakkaani ajornartorsiuteqarfiit arlariit qaqinneqarsimapput. Tamanna Meeqqanut Inuusuttunullu oqarasuaammik sianertunik ajornartorsiutit annertuumik kattutaarnerannik isumaqarpoq. Kattutaarineq tamanna ajornartorsiuteqarfik ataaseq aallaavigalugu takutinneqarsinnaavoq – matumani imminut toqunneq – ajornartorsiuteqarfiit tamaasa pillugit takussutissami 54-inik akulikissuseqarluni nr. 2-tut saqqummiunneqartoq (tabel 6 naapertorlugu).

Tabel 8-p siunnersuilluni oqaloqatiginninnerni ajornartorsiuteqarfiit allat aamma imminut toquttoqarnermik ilanngussiffigineqarsimanageri takutippaa.

Tabel 8. Ajornartorsiuteqarfiit allat taaneqartut, imminut toquttarneq pillugu oqaloqatiginninnerni

Ajornartorsiuteqarfik	Amerlassusii	Procentinngorlugit
Persuttaaneq	21	13,7%
Tarnikkut allanngorarneq	18	11,8%
Kiserliorneq	16	10,5%
Kinguaassiuutitigut atornerlunneqarnermik misigisaqarsimaneq	14	9,2%
Aangajaarniutitik atornerluineq	11	7,2%
Asanninneq pillugu aliasunneq	11	7,2%
Angajoqqaanit kisimiitsinneqarneq	10	6,5%
Annaasaqarsimaneq aamma aliasunneq	10	6,5%
Imminut aserorsaasumik pissuseqarneq	9	5,9%
Angerlarsimaffimmiit nuukkusunneq	8	5,2%
Sinimmik ajornartorsiuteqarneq	7	4,6%
Perorsaaneq	4	2,6%
Aaqqiagiinnginnerit	4	2,6%
Qinngasaarneq	4	2,6%
Kinguaassiuutitigut atornerluisoqarneranik pasisaqarneq	3	2,0%
Angerlarsimaffiup avataanut inissinneqarneq	3	2,0%
Katillugit	153	100,1%

(Imminut toquttarneq pillugu oqaloqateqartarnerit n=45, oqaloqatiginninnerni n=54 imminut toquttarnerup qaqinneqarnerata akulikissusii)

Tabelimi takuneqarsinnaasutut persuttaaneq imminut toquttarneq peqatigalugu akulikinnerpaamik takuneqarsinnaavoq, tassa siunnersuilluni oqaloqatiginninnerit 13,7%-iini qaqinneqarmat, kisiannili tarnikkut allanngorarneq (n=18) aamma kinguaassiuutitigut atornerlunneqarnermik misigisaqarsimaneq (n=14) imminut toquttarneq qaqinneqarsimangaangat ersarissorujussuarmik ilaatinneqartarsimapput – oqaloqatiginninnerit 10%-iisa missaanni akuupput.

Siunnersuilluni oqaloqatiginninnernut atatillugu sianertoq ikiuisinnaasunut allanut aamma saaffigineqqullugu innersuussisoqartarsimavoq. Oqaloqatiginninnerni imminut toquttarneq pillugu imaqtartuni Meeqqanut Inuusuttunullu oqarasuaammi siunnersortit pingaartumik inersimasunut, angajoqqaanut, inunnik isumaginnittoqarfimmuut saaffiginnittoqarnissaanik innersuussisarput. Innersuussinerit allat Attavimmuut, ilinniartitsisumut aamma soorunami Meeqqanut Inuusuttunullu oqarasuaammut sianeqqinnissaanik innersuussinerusarput, tassa suli oqaloqateqaaqinnissaminnik pisariaqartitsigaangata imaluunnit ajornartorsiutit nutaat takkussimappata.

